

обзиром на то да се, у складу са чланом 6. став (2) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској, на износ основне референтне стопе додаје маржа ризика исказана у базним поенима, у зависности од кредитног рејтинга привредног субјекта и понуђених инструмената осигурања, њу је био проблем утврдити јер у конкретном случају није познат кредитни рејтинг МХ "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука и инструменти осигурања издате гаранције у облику 20 бјанко сопствених мјеница и 21 бјанко потписан и овјерен налог за пренос средстава са изјавама о блокади рачуна емитента, представљају низак ниво осигурања гаранције.

Узимајући у обзир наведено, Савјет је у сврху израчуна примијенио маржу ризика у износу од 400 базних бодова, сходно Одлуци Европске комисије, број: СА.55388 (2020/Н) од 08.12.2020. године, у предмету оцјене државне помоћи у облику гаранције додијељене кипарском предузећу LNG терминал.

Наиме, у наведеној одлуци Европска комисија прихватила је израчун износа државне помоћи садржане у 100% гаранцији државе Кипар, заснованом на маржи ризика у износу од 400 базних бодова коју су примијениле кипарске власти у одсуству кредитног рејтинга предузећа LNG терминал.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да вриједност новчаног еквивалента државне помоћи садржане у гаранцији за гарантовање неопозивога и безусловнога плаћања свих доспјелих анuitета из дугорочних дужничких хартија од вриједности – обвезница емитента МХ "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука реализованих у износу од 27.436.000,00 КМ износи 5.203.828,14 КМ, односно 18.96% у односу на вриједност реализованих обвезница.

Наведени износ државне помоћи представља разлику између референтне каматне стопе (која представља тржишну каматну стопу) од 7,43% (основна референтна стопа 3,43% увећана за маржу ризика од 400 базних бодова, што представља 4%) и номиналне каматне стопе у износу од 3,50%, дисконтван на садашњу вриједност, с обзиром да је рок доспијења обвезница 10 година.

Дисконтна каматна стопа у конкретном случају износи 4,43% годишње (основна референтна стопа 3,43 увећана за фиксну маржу 100 базних бодова или 1%), сходно члану 6. став (3) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Републици Српској.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио да незаконито додијељена државна помоћ у облику гаранције коју треба вратити од МХ "Електропривреда Републике Српске" Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП "Електрокрајина" а. д. Бања Лука износи 5.203.828,14 КМ, увећано за износ затезних камата које теку од дана када су се утврђене неправилности појавиле, односно од дана издавања предметне гаранције, до дана поврата утврђеног износа.

У складу са наведеним, Савјет је одлучио као у тачки 2. диспозитива овог рјешења.

Упутство о правном лијеку

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може да покрене управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Број УП/1 03-26-1-54-19/21
23. јуна 2023. године
Источно Сарајево

Предејдавајући
Савјета за државну помоћ
БиХ
Ценан Селимбеговић, с. р.

619

На основу члана 12. став (3) тач. c) и d) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку усклађености државне помоћи с прописима о државној помоћи, покренутом на основу пријаве Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи у облику пореске олакшице садржане у Приједлогу одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2023. годину, Вијеће за државну помоћ Босне и Херцеговине на 136. сједници, одржаној 22. јуна 2023. године, донijело је слjедеће

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да државна помоћ у облику пореске олакшице привредним субјектима наведеним у члану 2. Приједлога одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2023. годину, осим за привредне субјекте из тачке 2. овог рјешења, није у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
2. Утврђује се да државна помоћ у облику пореске олакшице садржане у Приједлогу одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2023. годину привредним субјектима ЈП "Желјезнице Федерације БиХ" д.о.о. Сарајево и предузеће "Желјезнице Републике Српске" а.д. Добој не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
3. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Захтјев за pokretanje postupka

Вијеће за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Вијеће) запримило је 16. 12. 2022. године, под бројем УП/1 03-26-1-63-1/22, пријаву Управног одбора Управе за индиректно опорезивање Босне и Херцеговине за одобрење државне помоћи у облику пореске олакшице садржане у Приједлогу одлуке о количинама дизел-горива на које се не плаћа путарина за 2023. годину, акт број 02-02-65-4/22 од 22.11.2022. године.

Предметна пријава достављена је у прилогу акта Министарства ванjsке трговине и економских односа Босне и Херцеговине, број 09-1-02-3695-1/22 од 29.11.2022. године, Министарство ванjsке трговине и економских односа Босне и Херцеговине, као орган за провођење Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: Закон), није доставило мишљење о предметној државној помоћи сходно члану 14. став (1) Закона.

Уз Образац за подношење обавјештења (у даљњем тексту: Образац пријаве) подносилац је доставио копије слjедеће документације:

- akt Vlade Federacije BiH, broj 1341/22 od 15.9.2022. godine,
- akt Vlade Republike Srpske, broj 04/1-012-2-3051/22 od 25.8.2022. godine,
- akt Vlade Republike Srpske, broj 04/1-012-2-3784/22 od 20.10.2022. godine, i
- Prijedlog odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu.

Dana 10.1.2023. godine Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine je aktom broj 02-02-65-4-1/22 od 19.12.2022. godine, putem Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, dostavio sljedeću dopunu dokumentacije:

- Obrazac za podnošenje obavještenja,
- akt Vlade Federacije BiH, broj 1740/22 od 8.12.2022. godine, i
- Prijedlog odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu.

Uvidom u podnesenu prijavu Vijeće je utvrdilo da je ona nepotpuna jer ne sadrži sve dokumente neophodne za njenu ocjenu i donošenje odluke u skladu s članom 12. stav (3) Zakona. Naime, utvrđeno je da je Obrazac prijave nepotpun, u smislu da u tački 7. nedostaju podaci za svakog pojedinačnog korisnika: adresa, sektor (prema NACE klasifikaciji djelatnosti), naziv/registarski broj, vrsta korisnika - malo, mikro, srednje ili veliko preduzeće, broj zaposlenih, godišnji promet i godišnji bilansi stanja i uspjeha za 2019. i 2020), zatim da u tački 8. navedenog obrasca nedostaju podaci o iznosu pomoći za svakog pojedinačnog korisnika poreske olakšice, odnosno novčani ekvivalent putarine na dizel-gorivo izražen u konvertibilnim markama, za koji je svaki pojedinačni korisnik oslobođen od plaćanja.

Također, utvrđeno je da je prijava nepravilna, s obzirom da u prilogu Obrasca nije dostavljena originalna dokumentacija niti ovjerene kopije dokumentacije, što nije u skladu s članom 2. stav (3) Odluke o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći ("Službeni glasnik BiH", broj 64/13), kojim je propisano da davalac državne pomoći uz podneseno obavještenje (prijavu) prilaže svu neophodnu dokumentaciju ili ovjerene kopije dokumenata kojima se potvrđuje ispravnost podataka navedenih u obavještenju (prijavi).

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je zatražilo od Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine dopunu predmetne prijave državne pomoći aktom broj UPI 03-26-1-63-3/22 od 20.1.2023. godine.

Dana 28.4.2023. godine Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine je aktom broj 02-02-65-3-1/22 od 12.4.2023. godine, putem Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, dostavio sljedeću dokumentaciju:

- Obrazac za podnošenje obavještenja,
- akt Vlade Federacije BiH, broj 1341/22 od 15.9.2022. godine,
- akt Vlade Federacije BiH, broj 1740/22 od 8.12. 2022. godine,
- akt Vlade Federacije BiH, broj 114/2023 od 26.1.2023. godine,
- akt Vlade Republike Srpske, broj 04/1-012-2-3051/22 od 25.8.2022. godine,
- akt Vlade Republike Srpske, broj 04/1-012-2-3784/22 od 20.10.2022. godine,
- Rudnik uglja "Kreka", akt broj 01/04-3/59/23 od 23.3.2023. godine,
- Rudnik mrkog uglja "Đurđevik", akt broj 03-1795/23 od 22.3.2023. godine,

- Rudnik mrkog uglja "Kakanj", akt broj 01-04-12-3032/23 od 10.3.2023. godine,
- Rudnik mrkog uglja "Zenica", akt broj 4133/23 od 9.3.2023. godine,
- Rudnik uglja "Gračanica" d.o.o. Gornji Vakuf, akt broj 01-45-166-1/2023 od 8.3.2023. godine,
- Rudnik mrkog uglja "Banovići" d.d. Banovići, akt broj 4309/23 od 7.3.2023. godine,
- Rudnici boksita d.o.o. Široki Brijeg, akt broj 183-1/23 od 20.3.2023. godine,
- Rudnici boksita d.o.o. Posušje, akt broj 02-45//23 od 14.3.2023. godine,
- Rudnici boksita "Jajce" d.d. Jajce, akt broj 100-01//23 od 16.3.2023. godine,
- Lager d.o.o. Posušje od 14.3.2023. godine,
- GEOMET d.o.o. Olovo, akt broj 0803023-0205 od 8.3.2023. godine,
- ZP Rudnik i termoelektrana "Gacko", akt broj 02-1567 od 1.3.2023. godine,
- ZP Rudnik i termoelektrana "Ugljevik", akt broj 8981/23 od 1.3.2023. godine,
- EFT - Rudnik i termoelektrana "Stanari",
- Novi rudnik mrkog uglja "Miljevina" d.o.o. Miljevina, akt broj 03-03/23 od 1.3.2023. godine,
- ArcelorMittal d.o.o. Prijedor, akt broj B-091/23-124,
- Kompanija "Boksit" a.d. Milići, akt broj 01-A-01-462/23 od 28.2.2023. godine,
- GROSS d.o.o. Gradiška,
- Rudnik krečnjaka "Carmeuse" d.o.o, akt broj 1-19/23 od 1.3.2023. godine,
- Rudnik boksita d.o.o. Mrkonjić-Grad, akt od 28.2.2023. godine,
- Rudnik boksita "Srebrenica" a.d. Srebrenica, akt broj P1-280223/1 od 28.2.2023. godine,
- Japra a.d. Novi Grad, akt broj 128-1/2023 od 2.3.2023. godine,
- Rudnik uglja "MEDNA" Mrkonjić-Grad,
- MJ - Zemljokop inženjering d.o.o. Istočna Ilidža, akt broj 27/23 od 3.3.2023. godine,
- Terminali d.o.o. Doboje, akt broj 63/23 od 28.2.2023. godine,
- Teko mining Lapišnica d.o.o. Istočni Stari Grad, akt broj 205/23 od 1.3.2023. godine,
- Keso-gradnja d.o.o, akt broj 02-45/23 od 3.3.2023. godine,
- Niskogradnja Marjanović d.o.o. Prijedor, akt broj 04-HM-28/23 od 1.3.2023. godine,
- Boksit d.o.o. Gacko, akt broj 01/23 od 28.2.2023. godine,
- "Željeznice Republike Srpske", akt broj 11-4,2,215345-2/22 od 28.3.2023. godine,
- JP "Željeznice Federacije BiH", akt broj 1-5146-1/2023 od 3.3.2023. godine.

2. Primijenjeni propisi

Osim odredbi Zakona, Vijeće je u postupku primijenilo i odredbe Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18), Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 111/20), zatim odredbe Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 50/09, 80/11, 48/12, 74/14, 85/17, 4/18, 3/21 i 62/21), Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 50/09, 80/11, 48/12 i 74/14), Zakona o

željeznicama Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 19/17, 28/17 i 100/17), Zakona o željeznicama Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 41/04 i 25/12), Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombiniranog saobraćaja ("Službene novine Federacije BiH", broj 57/03), te u svrhu poređenja propisa Evropske unije iz oblasti državne pomoći.

U skladu s odredbom člana 4. stav (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj i odredbom člana 4. stav (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH kojim je propisano da se državna pomoć može dodijeliti ako program (shema) ili pojedinačni projekat državne pomoći ispunjava uslove iz ove uredbe i člana 71. stav 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/08 - izdanje međunarodni ugovori) (u daljnjem tekstu: SSP), Vijeće je obavezno da prilikom ocjene zahtjeva za dodjelu državne pomoći primjenjuje ne samo pravo BiH nego da na odgovarajući način primijeni i kriterije i uslove koji proizlaze iz primjene konkurencijskih pravila važećih u Zajednici i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice. Osim Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj, obaveza primjene navedenih kriterija i uslova Vijeću je propisana odredbom člana 71. stav 1. tačka c) SSP-a koji glasi: Konkurencija i druge ekonomske odredbe "1. Sljedeće je nespojivo s propisnim funkcioniranjem ovog sporazuma, u mjeri u kojoj može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine: (c) svaka državna pomoć kojom se narušava ili prijeti narušavanju konkurencije davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima", te stavom 2. istog člana koji glasi: "2. Svaka praksa suprotna ovom članu ocjenjivat će se na osnovu kriterija koji proizlaze iz primjene konkurencijskih pravila važećih u Zajednici, posebno čl. 81, 82, 86. i 87. Ugovora o osnivanju Evropske zajednice (u daljnjem tekstu: Ugovor o EZ) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice."

Kako odredbama Zakona, Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj i Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH nisu detaljno obrazloženi kriteriji i uslovi iz pojma/definicije državne pomoći, Vijeće je u konkretnom slučaju u svrhu poređenja, shodno članu 71. stav 2. SSP-a, uzelo u obzir i sljedeći propis Evropske unije:

- Obavještenje Komisije o pojmu državne pomoći iz člana 107. stav 1. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije ("Službeni list Evropske unije", serija C, broj 262/1, 19.7.2016) [u daljnjem tekstu: Obavještenje Komisije (2016/C 262/01)].

3. Utvrđivanje činjenica

Na osnovu dostavljene dokumentacije, Vijeće je u postupku utvrdilo sljedeće:

Predmet prijave je odobrenje državne pomoći u obliku poreske olakšice sadržane u Prijedlogu odluke Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu u iznosu od 34.455.245,6 KM.

Navedeni iznos državne pomoći utvrđen je obračunom putarine na dizel-goriva u iznosu od 0,40 KM po litru na ukupnu količinu dizel-goriva u iznosu od 86.138.114 litara koja je predmetnim prijedlogom odluke oslobođena plaćanja putarine.

Naime, odredbom člana 35. Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini propisano je da se putarina kao vrsta indirektnog poreza plaća na naftne derivate iz člana 5. stav (1) tač. a), b) i e) ovog zakona u iznosu od 0,15 KM po litru proizvoda, odnosno kilogramu tečnog naftnog gasa za puteve, i 0,25 KM po litru

proizvoda, odnosno kilogramu tečnog naftnog gasa za izgradnju autoputeva i za izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva.

Shodno Prijedlogu odluke Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu, utvrđene su količine dizel-goriva koje se koristi za potrebe rudnika, termoelektrana i željeznica na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu.

Članom 2. predmetnog prijedloga odluke propisano je da su korisnici oslobađanja plaćanja putarine na dizel-goriva za 2023. godinu 13 rudnika iz Federacije BiH: ZD Rudnici "Kreka" d.o.o. Tuzla, ZD Rudnik mrkog uglja "Đurđevik" d.o.o. Đurđevik, ZD Rudnik mrkog uglja "Kakanj" d.o.o. Kakanj, ZD Rudnik mrkog uglja "Breza" d.o.o. Breza, ZD Rudnik mrkog uglja "Zenica" d.o.o. Zenica, ZD Rudnik mrkog uglja "Abid Lolić" d.o.o. Travnik - Bila, Rudnik uglja "Gračanica" d.o.o. Gornji Vakuf - Uskoplje, Rudnici mrkog uglja "Banovići" d.d. Banovići, Rudnici boksita d.o.o. Široki Brijeg, Rudnici boksita d.o.o. Posušje, Rudnici boksita "Jajce" d.d. Jajce, Lager d.o.o. Posušje i GEOMET d.o.o. Olovo i JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo, u ukupnoj količini od 38.277.375 litara, kao i 18 rudnika i termoelektrana u Republici Srpskoj: ZP Rudnik i termoelektrana "Gacko" a.d. Gacko, ZP Rudnik i termoelektrana "Ugljevik" a.d. Ugljevik, EFT - Rudnik i termoelektrana "Stanari" d.o.o. Stanari, Novi rudnik mrkog uglja "Miljevina" a.d. Miljevina, ArcelorMittal d.o.o. Prijedor, Kompanija "Boksit" a.d. Milići, GROSS d.o.o. Gradiška, Rudnik krečnjaka "Carmeuse" a.d. Doboj, Rudnik boksita d.o.o. Mrkonjić-Grad, Rudnik boksita "Srebrenica" a.d. Srebrenica, Japra a.d. Novi Grad, MEDNA NV d.o.o. Mrkonjić-Grad, MJ - Zemljokop inženjering d.o.o. Istočna Ilidža, Terminali d.o.o. Doboj, Teko mining Lapišnica d.o.o. Istočni Stari Grad, Keso-gradnja d.o.o. Zvornik, Niskogradnja Marjanović d.o.o. Prijedor, Boksit d.o.o. Gacko i preduzeće "Željeznice Republike Srpske" a.d. Doboj u ukupnoj količini od 47.860.739 litara.

Prijedlog odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu izrađen je na osnovu prijedloga entitetskih vlada, odnosno Rješenja Vlade Republike Srpske, akt broj 04/1-012-2-3784/22 od 20.10.2022. godine, i Rješenja Vlade Republike Srpske o utvrđivanju količine dizel-goriva koje "Željeznice Republike Srpske" a.d. Doboj koriste za pogon šinskih vozila, akt broj 04/1-012-2-3051/22 od 25.8.2022. godine, te Odluke Vlade Federacije BiH o utvrđivanju prijedloga Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje za oslobađanje rudnika u Federaciji BiH od plaćanja putarine na dizel-gorivo za 2023. godinu, akt broj 1740/22 od 8.12.2022. godine, i Odluke o izmjeni i dopuni Odluke Vlade Federacije BiH o utvrđivanju prijedloga Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje za oslobađanje rudnika u Federaciji BiH od plaćanja putarine na dizel-gorivo za 2023. godinu, akt broj 114/2023 od 26. 1.2023. godine, kao i Odluke Vlade Federacije BiH o utvrđivanju prijedloga Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje za oslobađanje JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo od plaćanja putarine na dizel-goriva koja se koriste za pogon šinskih vozila u 2023. godini, akt broj 1341/22 od 15.9.2022. godine.

Pravni osnov za donošenje predmetnog prijedloga odluke predstavlja Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini i Pravilnik o primjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini.

Naime, članom 36. stav (1) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini propisano je da se putarina ne plaća na dizel-gorivo koje se koristi za potrebe rudnika, termoelektrana i željeznica (za pogon šinskih vozila), u količini koju odobri Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje na prijedlog vlada entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, dok je članom 60. stav (1) Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini propisano da se oslobađanje od plaćanja putarine iz člana 36. stav (1) Zakona o akcizama odnosi na dizel-gorivo koje koriste rudnici

i termoelektreane u procesu proizvodnje i željeznice za pogon šinskih vozila, i to na određenu količinu koju odobri Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje na prijedlog vlada entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Vijeće je u postupku utvrdilo da Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini predstavlja postojeći program državne pomoći, u smislu člana 2. tačka b) Zakona, kojim je propisano da je postojeća državna pomoć svaka državna pomoć koja je postojala prije formiranja Vijeća, odnosno programi državne pomoći i pojedinačna državna pomoć čija je primjena započela prije, te se nastavila i nakon formiranja Vijeća, s obzirom na to da je navedeni zakon stupio na snagu prije formiranja Vijeća.

Naime, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini na 54. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 27. maja 2009. godine, i na 31. sjednici Doma naroda, održanoj 18. juna 2009. godine, dok je Vijeće osnovano Zakonom o sistemu državne pomoći u BiH koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 21. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 3. februara 2012. godine, i na 12. sjednici Doma naroda, održanoj 3. februara 2012. godine.

S obzirom na to da je Vijeće utvrdilo da Zakon o akcizama u Bosni i Hercegovini predstavlja postojeći program državne pomoći, trebalo ga je uskladiti s propisima Evropske unije iz oblasti državne pomoći, shodno obavezni propisanoj članom 71. stav 6. SSP-a.

Naime, odredbom člana 71. stav 6. SSP-a određeno je da će Bosna i Hercegovina ustanoviti sveobuhvatan inventar programa državne pomoći koji su uspostavljeni prije osnivanja organa iz stava 4. (Vijeća) i takve programe državne pomoći uskladiti će s kriterijima iz stava 2. u roku od najviše četiri godine od stupanja na snagu ovog sporazuma.

Shodno članu 135. SSP-a, za potrebe odredbi Poglavlja IV. čl. 71, 72. i 73. ovog sporazuma, izraz "dan stupanja na snagu ovog sporazuma" znači dan stupanja na snagu privremenog sporazuma u odnosu na obaveze sadržane u navedenim odredbama.

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je zaključilo da je protekao rok od četiri godine za usklađivanje postojećih programa državne pomoći i prema odredbama člana 36. stav 6. Privremenog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima, potpisanog 16. juna 2008. godine između Evropske zajednice, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine, s druge strane ("Službeni glasnik BiH", broj 5/08 - izdanje međunarodni ugovori) i odredbama člana 71. stav 6. SSP-a koji je stupio na snagu 1.6.2015. godine.

4. Donošenje odluke

Vijeće je razmatralo prijavu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine za odobrenje državne pomoći u obliku poreske olakšice sadržane u Prijedlogu odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu na 136. sjednici, održanoj 22. juna 2023. godine. Prilikom donošenja odluke, Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dostavljenu dokumentaciju.

Vijeće je prvenstveno tokom postupka trebalo utvrditi da li pomoć koju Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine planira dodijeliti u obliku poreske olakšice, tj. oslobađanja plaćanja putarine korisnicima navedenim u članu 2. Prijedloga odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu predstavlja državnu pomoć iz člana 3. stav (1) Zakona.

Prilikom utvrđivanja da li pomoć u obliku poreske olakšice, tj. oslobađanja plaćanja putarine na dizel-goriva koja se koriste za potrebe rudnika, termoelektreana i željeznica, sadržana u predmetnom prijedlogu odluke Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, predstavlja državnu

pomoć Vijeće je razmotrilo da li su ispunjeni svi uslovi iz člana 3. stav (1) Zakona, odnosno da li je riječ o transferu državnih sredstava; da li se poreskom olakšicom korisnicima oslobađanja plaćanja putarine iz člana 2. predmetnog prijedloga odluke pruža ekonomska prednost koju oni ne bi stekli u normalnim tržišnim uslovima, odnosno putem vlastite efikasnosti poslovanja; da li se oslobađanje plaćanja putarine korisnika vrši na selektivnoj osnovi, odnosno na selektivan način čime se daje prednost određenim privrednim subjektima ili određenim privrednim sektorima i da li se predmetnom poreskom olakšicom sadržanom u predmetnom prijedlogu odluke narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu, stavljanjem u povoljniji položaj određenih privrednih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utiče na ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrđivalo jesu li ispunjeni svi uslovi iz člana 3. stav (1) Zakona, odnosno da li poreska olakšica u vidu oslobađanja plaćanja putarine na dizel-goriva korisnika navedenih u članu 2. Prijedloga odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu predstavlja državnu pomoć.

Vijeće je u postupku utvrdilo da je uslov iz člana 3. stav (1) Zakona koji se odnosi na prijenos državnih sredstava ispunjen, budući da se predmetnom poreskom olakšicom umanjuje javni prihod Bosne i Hercegovine u 2023. godini za iznos od 34.455.245,6 KM, što predstavlja iznos poreskog oslobađanja plaćanja putarine na dizel-goriva u iznosu od 0,40 KM po litru za količinu od 86.138.114 litara.

Naime, članom 3. stav (1) Zakona propisano je da državna pomoć predstavlja ne samo svaki stvarni ili potencijalni javni rashod nego i umanjeno ostvarenje javnog prihoda, što se u konkretnom slučaju i čini predmetnom poreskom olakšicom, tj. oslobađanjem plaćanja putarine.

U skladu s tačkom 39. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da je u slučajevima u kojima tijelo javne vlasti dodijeli pomoć korisniku ta mjera automatski pripisiva državi, čak i ako je tijelo o kojem je riječ pravno nezavisno od drugih tijela javne vlasti, Vijeće je utvrdilo da je u konkretnom slučaju ta mjera poreska olakšica sadržana u predmetnom prijedlogu odluke Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine koji je organ koji nadzire rad Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine i koji je odgovoran direktno Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, te se stoga navedena poreska olakšica može pripisati državi.

Stav Vijeća da je ispunjen prvi uslov iz člana 3. stav (1) Zakona koji se odnosi na prijenos državnih sredstava potvrđuje i odredba tačke 51. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01), kojom je određeno da se osim direktnih transfera državnih sredstava u obliku subvencija ili grantova državnom pomoći smatraju i državne garancije, krediti s preferencijalnom kamatnom stopom, umanjnja ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza, poreske olakšice, otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja, prodaja zemljišta odnosno nekretnina ispod tržišne cijene i bez provedenog postupka javnih nabavki i druge vrste dodjele državne pomoći, zbog toga što se njima umanjuje javni prihod države. Dakle, odricanje od prihoda koji bi u suprotnom bili isplaćeni državi predstavlja prijenos državnih sredstava.

Kada je u pitanju drugi uslov iz člana 3. stav (1) Zakona, Vijeće je u postupku utvrdilo da je on ispunjen, jer su oslobađanjem plaćanja putarine na dizel-goriva korisnici navedeni u članu 2. Prijedloga odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu stekli ekonomsku prednost koju ne bi stekli u normalnim tržišnim uslovima, odnosno putem vlastite efikasnosti poslovanja.

Također, u tački 68. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01) navodi se da ne samo da je dodjela pozitivne ekonomske prednosti relevantna za pojam državne pomoći nego i smanjenje ekonomskog opterećenja (kao što su npr. poreske olakšice ili smanjenja doprinosa socijalnog osiguranja) može predstavljati prednost.

Dalje, Vijeće je u postupku utvrdilo da je treći uslov iz člana 3. stav (1) Zakona ispunjen, s obzirom da je predmetna poreska olakšica selektivna, jer se njom stavljaju u povoljniji položaj samo rudnici, termoelektre i željeznice, tj. privredni subjekti navedeni u članu 2. Prijedloga odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu.

Naime, da bi ovaj uslov bio ispunjen, potrebno je utvrditi da se djelom državne pomoći stavljaju u povoljniji položaj određeni privredni subjekti, određeni sektori privrede ili proizvodnja/trgovina određenih proizvoda. U konkretnom slučaju Vijeće je utvrdilo da se predmetnom poreskom olakšicom, odnosno oslobađanjem od plaćanja putarine stavljaju u povoljniji položaj, odnosno favoriziraju samo privredni subjekti iz sektora energetike (rudnici i termoelektre) i dva javna preduzeća iz sektora željezničkog saobraćaja.

Što se tiče četvrtog uslova iz člana 3. stav (1) Zakona, koji se odnosi na narušavanje i postojanje opasnosti od narušavanja konkurencije na tržištu, stavljanjem u povoljniji položaj određenih privrednih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utiče na ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, Vijeće je u postupku utvrdilo da donošenjem predmetnog prijedloga odluke postoji opasnost od narušavanja konkurencije i uticaj na trgovinu, jer se oslobađanjem plaćanja putarine rudnici i termoelektre stavljaju u povoljniji položaj u odnosu na konkurente u sektoru energetike.

Naime, shodno tački 187. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da se smatra da se mjerom koju je dodijelila država narušava ili prijeti da će se narušiti konkurencija ako bi se njom mogao poboljšati položaj na tržištu korisnika u odnosu na druge preduzetnike s kojima se takmiči na tržištu, odnosno da se općenito smatra da narušavanje konkurencije na tržištu, u smislu člana 107. stav 1. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije, obično postoji kada država dodijeli finansijsku prednost nekom preduzetniku u liberaliziranom sektoru u kome postoji ili bi mogla postojati konkurencija na tržištu, Vijeće je utvrdilo da se predmetnim prijedlogom odluke rudnici i termoelektre navedeni u članu 2. iste odluke stavljaju u povoljniji položaj u odnosu na druge privredne subjekte u sektoru energetike, posebno one iz sektora obnovljivih izvora energije, tj. ostale proizvođače električne energije izvan termoelektre na tržištu Bosne i Hercegovine koje je liberalizirano, te u sektoru trgovine rudama, posebno uzimajući u obzir izvoz ruda na tržište zemalja regiona i EU.

Naime, termoelektre navedene u članu 2. predmetnog prijedloga odluke bave se proizvodnjom električne energije, a kao sirovinu koriste uglj iz rudnika koji su, također, korisnici predmetne poreske olakšice, odnosno oslobađanja od plaćanja putarine, te su nesumnjivo stavljeni u povoljniji položaj u odnosu na proizvođače električne energije koji koriste obnovljive izvore, prije svega biogoriva i biotečnosti na koje se, također, plaća putarina, shodno članu 36. Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini, ali i druge izvore poput vjetra, zatim solaru (toplotna i fotonaponska) i geotermalnu energiju, energiju iz okoline, hidroenergiju, deponijski gas i gas dobijen iz postrojenja za obradu otpadnih voda i sl.

Navedeni stav Vijeća potvrđuje i tačka 189. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da bi se javnom pomoći mogla narušiti konkurencija čak i ako se njom ne pomaže

preduzetniku primaocu da se proširi i stekne tržišni udio, nego je dovoljno da mu se državnom pomoći omogućava zadržavanje snažnijeg konkurentskog položaja od onoga koji bi imao da mu pomoć nije pružena.

Kada je u pitanju uticaj na trgovinu, Vijeće je utvrdilo da poreskom olakšicom sadržanom u Prijedlogu odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu utiče na trgovinu jer se njom jača položaj termoelektre navedenih u članu 2. predmetnog prijedloga odluke, u sektoru proizvodnje električne energije gdje postoji značajna prekogranična trgovina električnom energijom, pa se predmetnom poreskom olakšicom utiče na trgovinu mrežnom energijom između Bosne i Hercegovine i Evropske unije, te rudnika u odnosu na druge rudnike na tržištu na kojem postoji trgovina rudama između BiH i EU ili se ona može očekivati.

Naime, tačkom 191. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01) propisano je da su sudovi EU presudili da "kada pomoć koju država članica dodijeli jača položaj preduzetnika u odnosu na ostale preduzetnike konkurente u trgovini u EU, smatra se da ta pomoć utiče na trgovinu", te da se može smatrati da javna pomoć može imati učinak na trgovinu između država članica čak i ako korisnik nije direktno uključen u prekograničnu trgovinu (npr. zbog subvencije bi privrednim subjektima u drugim državama članicama moglo biti teže ući na tržište održavanjem ili povećavanjem lokalne ponude).

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je utvrdilo da pomoć u obliku poreske olakšice rudnicima i termoelektre navedenim u članu 2. Prijedloga odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu predstavlja državnu pomoć iz člana 3. stav (1) Zakona, jer su kumulativno ispunjeni prethodno navedeni uslovi.

S obzirom na to da poreska olakšica rudnicima i termoelektre navedenim u članu 2. Prijedloga odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu predstavlja državnu pomoć u smislu člana 3. stav (1) Zakona, a članom 5. stav (1) Zakona propisana je opća zabrana dodjele državne pomoći koja narušava ili prijeti da naruši tržišnu konkurenciju davanjem prednosti određenim privrednim subjektima, proizvodnji ili trgovini određenih proizvoda ili pružanju određenih usluga u mjeri u kojoj to može uticati na ispunjavanje obaveza Bosne i Hercegovine iz međunarodnih sporazuma, dok su članom 6. stav (1) Zakona, odnosno podzakonskim aktima usvojenim na osnovu Zakona propisana izuzeća od opće zabrane, Vijeće je u postupku utvrđivalo da li u konkretnom slučaju postoji mogućnost primjene izuzeća, na osnovu člana 6. st. (1) i (2) Zakona, Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj i Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH.

Budući da su korisnici predmetne poreske olakšice rudnici i termoelektre, Vijeće je utvrdilo da Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj i Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH, kao i propisima EU iz oblasti državne pomoći nisu propisani uslovi i kriteriji za dodjelu državne pomoći za termoelektre i rudnike, osim u sektoru vađenja uglja, ali isključivo za njihovo zatvaranje, te da se na predmetnu poresku olakšicu ne može primijeniti izuzeće od opće zabrane državne pomoći iz člana 5. stav (1) Zakona.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrdilo da državna pomoć u obliku poreske olakšice rudnicima i termoelektre navedenim u članu 2. Prijedloga odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu nije usklađena sa Zakonom i podzakonskim aktima usvojenim na osnovu njega.

U skladu s navedenim, Vijeće je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva ovog rješenja.

S obzirom da su JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo i preduzeće "Željeznice Republike Srpske" a.d. Doboj jedini željeznički operateri na tržištu Federacije BiH, odnosno Republike Srpske, te imaju zakonski (pravni) monopol na pružanje usluga u sektoru željezničkog saobraćaja, Vijeće je utvrdilo da se poreskom olakšicom sadržanom u predmetnom prijedlogu odluke za navedena preduzeća iz sektora željezničkog saobraćaja ne narušava niti postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu.

Naime, Vijeće je u postupku, u skladu s članom 5. stav (3) Zakona o željeznicama Republike Srpske, utvrdilo da je preduzeće "Željeznice Republike Srpske" a.d. Doboj upravljač željezničkom infrastrukturom Republike Srpske i jedini željeznički operater na tržištu Republike Srpske koji obavlja poslove prijevoza putnika i robe u željezničkom saobraćaju na željezničkoj infrastrukturi Republike Srpske, jer drugi operateri koji imaju pravo shodno članu 15. stav (1) Zakona o željeznicama Republike Srpske da koriste željezničku infrastrukturu trenutno nemaju pristup istoj, shodno odredbi člana 14. stav (2) navedenog zakona. Naime, navedenim članom 14. stav (2) Zakona o željeznicama Republike Srpske propisano je da će se pristup željezničkoj infrastrukturi omogućiti nakon sticanja minimalnih uslova predviđenih ovim zakonom i stupanjem Bosne i Hercegovine u punopravno članstvo u Evropsku uniju.

Prema propisima EU iz oblasti državne pomoći, za postojanje narušavanja konkurencije na tržištu pretpostavlja se da je sektor u kome djeluje privredni subjekat kome se dodjeljuju finansijska sredstva iz budžeta liberaliziran. Naime, u tački 187. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01) navodi se da narušavanje konkurencije na tržištu, u smislu člana 107. stav 1. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije, obično postoji kada država dodijeli finansijsku prednost nekom preduzetniku u liberaliziranom sektoru u kome postoji ili bi mogla postojati konkurencija na tržištu, dok se u tački 188. navedenog obavještenja ističe da, u skladu sa zakonodavstvom EU, pravni monopol postoji kada je određena usluga zakonodavstvom ili regulatornim mjerama rezervirana za isključivog pružaoca, pri čemu je svim drugim privrednim subjektima jasno zabranjeno pružanje takvih usluga. Iz ovoga proizlazi zaključak da u konkretnom slučaju i prema pravilima EU iz oblasti državne pomoći nema narušavanja konkurencije dodjelom pomoći u obliku poreske olakšice korisniku "Željeznice Republike Srpske" a.d. Doboj jer, kako smo prethodno zaključili, tržište Republike Srpske u sektoru željezničkog saobraćaja nije liberalizirano i isključivo zakonsko pravo (zakonski monopol) da obavlja poslove upravljača željezničkom infrastrukturom Republike Srpske i poslove željezničkog operatera na željezničkoj infrastrukturi Republike Srpske imaju "Željeznice Republike Srpske" a.d. Doboj.

Također, shodno Zakonu o željeznicama Federacije BiH, Vijeće je utvrdilo da je Federacija BiH osnovala JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo i odredila za jedinog menadžera željezničke infrastrukture i jedinog željezničkog operatera Federacije BiH. Članom 15. istog zakona propisano je da su na zahtjev Vlade Federacije BiH ili vlade kantona JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo obavezne obavljati željeznički prijevoz i na takvim dijelovima željezničke mreže na kojima se od prihoda ne mogu pokriti ukupni troškovi prijevoza. Članom 12. Zakona o finansiranju željezničke infrastrukture i sufinansiranju putničkog i kombiniranog saobraćaja propisano je da će Federacija BiH sufinansirati obavljanje usluga željezničkog putničkog saobraćaja od interesa za Federaciju BiH i obavljanje usluga željezničkog kombiniranog saobraćaja. Članom 13. istog zakona određeno je da Federalno ministarstvo prometa i komunikacija zaključuje godišnji ugovor s JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo o obavljanju željezničkih usluga iz člana 12. ovog zakona. Iz navedenog proizlazi zaključak da na

tržištu pružanja usluga putničkog željezničkog saobraćaja od javnog interesa za Federaciju BiH i usluga obavljanja željezničkog kombiniranog saobraćaja na području Federacije BiH još ne postoji konkurencija, te da navedene poslove obavlja JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrdilo da pomoć u obliku poreske olakšice JP "Željeznice Federacije BiH" d.o.o. Sarajevo i preduzeću "Željeznice Republike Srpske" a.d. Doboj, navedenim u članu 2. Prijedloga odluke o količinama dizel-goriva na koje se ne plaća putarina za 2023. godinu, ne predstavlja državnu pomoć iz člana 3. stav (1) Zakona, jer nisu kumulativno ispunjeni svi uslovi iz navedenog člana Zakona, odnosno predmetnom poreskom olakšicom se ne narušava i ne postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu.

U skladu s navedenim, Vijeće je odlučilo kao u tački 2. dispozitiva ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Broj UP/I 03-26-1-63-5/22
22. juna 2023. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća za državnu pomoć BiH
Dženan Selimbegović, s. r.

Na temelju članka 12. stavak (3) toč. c) i d) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20) i članka 193. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenutom na temelju prijave Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine za odobrenje državne potpore u obliku porezne olakšice sadržane u Prijedlogu odluke o količinama dizelskog goriva na koje se ne plaća cestarina za 2023. godinu, Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine na 136. sjednici, održanoj 22. lipnja 2023. godine, donijelo je sljedeće

RJEŠENJE

1. Utvrđuje se da državna potpora u obliku porezne olakšice gospodarskim subjektima navedenim u članku 2. Prijedloga odluke o količinama dizelskog goriva na koje se ne plaća cestarina za 2023. godinu, osim za privredne subjekte iz tačke 2. ovog Rješenja, nije sukladna Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini.
2. Utvrđuje se da državna potpora u obliku porezne olakšice sadržana u Prijedlogu odluke o količinama dizelskog goriva na koje se ne plaća cestarina za 2023. godinu gospodarskim subjektima JP "Željeznice Federacije BiH" d. o. o. Sarajevo i poduzeće "Željeznice Republike Srpske" a. d. Doboj ne predstavlja državnu potporu u smislu Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini.
3. Ovo Rješenje bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Zahtjev za pokretanje postupka

Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) zaprimilo je 16.12.2022. godine, pod brojem: UP/I 03-26-1-63-1/22, prijavu Upravnog odbora Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine za odobrenje državne potpore u obliku porezne olakšice sadržane u Prijedlogu odluke o